

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALECTEN

UNIVERSITEIT GENT
Vakgroep Nederlandse Taalkunde

Vragenlijst 102
JANUARI 1999

Blandijnberg 2
9000 Gent

AARDAPPELTEELT
en - OOGST

Dialect van :(stad, dorp, gehucht, wijk),
.....(gemeente).(prov.)

GESPROKEN DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortejaar :
Waar opgegroeid :
(vroeger) beroep :
In welke gemeente werd beroep uitgeoefend :
Dialect van moeder :
Dialect van vader :
Dialect van echtgeno(o)t(e) :
Ik ben naar school geweest tot jaar
Datum van invullen van vragenlijst :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

OPGETEKEND DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortejaar :
Dialect :
(vroeger) beroep :
Ik ben naar school geweest tot jaar.
Hoogste diploma :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

Beste medewerker/ster,

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek.

Wilt u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialect gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialectuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

Vul ook de eerste bladzijde (met naam, geboorteplaats enz.) zo nauwkeurig mogelijk in. Mogen we u vragen de vragenlijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Na 'dialect van : ...' hoort de naam te staan van één bepaalde plaats van voor de gemeentefusies, niet de naam van een streek.

Bij voorbaat hartelijk dank.

Algemeen

1. Hoe heten in uw dialect 'aardappelen' in het algemeen?	
---	--

2. Wordt of werd er soms een onderscheiden benaming gebruikt voor de 'aardappelen' als veldvrucht dan wel als gerecht?	
--	--

Zo ja, wat is of was dan de benaming voor	
---	--

3. de 'aardappel' als veldvrucht ?	
------------------------------------	--

4. de 'aardappel' als gerecht ?	
---------------------------------	--

De plant

Als hier samengestelde woorden mogelijk zijn met 'aardappel-, erpel-, patat-, petater- en dergelijke, geef dan bij voorkeur de meest gebruikelijke samenstelling op.

5. Hoe heet een aardappelplant in zijn geheel?	
--	--

6. Hoe heet het loof van de aardappelplant?	
---	--

7. Hoe heten de bloemen van een aardappelplant?	
---	--

8. Hoe heten de zaadbollen van een aardappelplant?	
--	--

9. Hoe heet de knol van een aardappelplant?	
---	--

10. Hoe heet aan de wortelen van een aardappelstruik de pootaardappel waaruit de struik gegroeid is? Hij is meestal uitgeteerd of halfrot.	
--	--

Soorten

11. Hoe heten vroege aardappelen?

12. Hoe heten de niet-vroege aardappelen?

Welke soorten aardappelen hebben een typische dialectnaam?

13. de dialectnaam voor 'bintjes' ?

14. een soort aardappelen die vooral voor industriële verwerking geschikt zijn ?

15. roodkleurige aardappel ?

16. aardappel die vooral in zware leemgrond goed gedijt ?

17. aardappel die veeleer in lichte grond gedijt ?

Planten

18. Hoe zegt men 'planten, poten' van aardappelen?

19. Hoe heet een aardappel om te planten?

20. Hoe heten plantaardappelen in het algemeen?

21. Hoe heet een pootaardappel(soort) die uit zaad gewonnen is in plaats van uit knollen?

22. Het bakje waarin plantaardappelen gelegd worden om te kiemen?

23. Plantaardappelen in stukken snijden voor het planten?

24. Gesneden plantaardappel?

25.Hoe zegt men 'kiemen' van aardappelen?	
26.Hoe heet de uitgeschoten kiem van een aardappel?	
<i>Het planten van aardappelen geschiedde vroeger met de hand door het leggen van plantaardappelen in putjes of in een voor.</i>	
27.Hoe heette zo'n putje?	
28.Hoe heette het maken van putjes met een daartoe speciaal uitgeruste plantstok?	
29.Hoe heette de plantstok om kuiltjes voor plantaardappelen te maken?	
30.Hoe heette het hakken van putjes met een hak?	
31.Hoe heette het maken van een voor met een hak?	
32.Hoe heette de hak die hiervoor gebruikt werd?	
33.Hoe zegt men 'voren maken' met de aanaardploeg of de gewone ploeg?	
34.Hoe heet de voor bestemd om er aardappelen in te planten?	
35.Hoe heet het neerleggen van plantaardappelen met de hand in putjes of in een voor?	
36.Hoe heette het bakje of de korf die men hierbij gebruikte?	
37.Hoe zegt men 'de voor dichtploegen' na het inleggen van de plantaardappelen?	
38.Hoe heet de zo gemaakte langgerekte berm waarin de aardappelen groeien?	
39.Hoe heet een aardappelpootmachine?	

Wanneer de aardappelen geplant zijn, worden ze na enige tijd aangeaard. Vroeger werd dat gedaan met een hak of breedbandige haak. Later met een aanaardploeg of een gewone ploeg.

40. Hoe zegt men een geplante rij aardappelen 'aanaarden' in het algemeen?	
41. Hoe heette de handeling uitgevoerd met een hak of haak?	
42. Hoe heette de handeling als dat met de ploeg of aanaardploeg gebeurde?	
43. Soms wordt om het uitkomen van de aardappelen te bevorderen of om de groei van onkruid tegen te gaan de bermen eerst afgevlakt met een balk of omgekeerde eg. Hoe heet deze handeling? (slepen, afslepen, slechten)	

Groeistadia

44. Hoe heet een niet uitgekomen pootaardappel?	
45. Hoe heet een aardappelstruik die normaal groeit, maar die helemaal geen aardappelen draagt?	
46. Hoe noemt men het kiemen van aardappelknollen die nog aan de struik groeien? Het gebeurt vooral in warme en vochtige grond.	
47. Hoe heten aardappelen die zo uitgekield zijn?	
48. Hoe noemt men het verharderen en oprullen van de kientop in plaats van uit te groeien en te vertakken? (verijzeren)	

Oogst

Het rooien van aardappelen geschiedde vroeger met de hand. In eerste instantie kon men de aardappelstruiken uitsteken met een riek of spade of men kon ze uithakken met een drie- of viertandige haak. Dit geschiedde vooral in de moestuin. Op het veld werd de berm of voor opengereden met de ploeg of aanaardploeg. Daarna moesten de aardappelen met de hand opgeraapt worden en daarbij zelfs gedeeltelijk uit de grond geklauwd. Sedert de jaren '50 is het gebruik van een aardappelrooimachine vrij algemeen, waarbij in het begin de aardappelen ook nog met de hand opgeraapt werden. Later werden ze automatisch in zakken verzameld.

49.Hoe zegt met aardappelen 'rooien' in het algemeen?	
50.Kende u een speciale benaming voor aardappelen rooien met de riek of spade?	
51.idem met de drie- of viertandige haak?	
52.idem met de ploeg of aanaardploeg?	
53.idem met de aardappelrooimachine?	
54.Hoe zegt men 'aardappelen in het veld oprapen' in het algemeen?	
55.Kende u een speciale benaming voor het woelen met de handen in de rulle grond van de losgereden voor of berm, om de aardappelen op te rapen?	
56.Hoe heet de kleine korf met één handvat waarin de individuele raper de aardappelen gooit?	
57.Hoe heet de grote mand met twee oren waar meerdere rapers zich van bedienen?	
58.Hoe zegt men 'de mand vooruit zetten' bij het rapen?	
59.Hoe zegt men 'de mand leeggieten in een zak'?	
60.Hoe zegt men al rapend kleine en grote aardappelen uit elkaar sorteren?	
61.Hoe zegt men 'de achtergebleven aardappelen oprapen' die bij het eggen of stoppelen van het aardappelveld boven komen?	

62.Hoe heet de aardappelrooimachine voor paardetractie, waarbij de aardappelen door een ronddraaiend mechanisme worden opengeslingerd ?	
63.Hoe heet de grote aardappelrooimachine die de aardappelen zelf verzamelt?	

Verwerking

64.Hoe heet een aardappel die aan de buitenkant geheel of gedeeltelijk groen is?	
65.Hoe noemt men de bovengrondse hoop waarin aardappelen bewaard worden?	
66.Hoe heet de geheel of gedeeltelijk ondergrondse groeve waarin aardappelen bewaard worden.	
67.Hoe heten de lange kiemen die aan bewaarde aardappelen komen?	
68.Hoe zegt men de 'aardappelen van deze kiemen ontdoen'?	
69.Hoe zegt men 'aardappelen sorteren met de hand'?	
70.Hoe heet de sorteermachine voor aardappelen?	
71.Hoe heet hiervan de grove zeef?	
72.idem de fijne zeef?	
73.idem de fijnste zeef?	
74.Hoe noemt men een zeer grote aardappel?	
75.Hoe noemt men de kleine aardappelen die niet voor menselijke consumptie geschikt zijn?	
76.Hoe heet een riek met 8 à 10 tanden om	

aardappelen mee op te scheppen?	
77.Hoe heet de schil van een aardappel?	
78.Hoe zegt men aardappelen 'schillen'?	
79.Hoe heet een klein plekje op de aardappelknol, dat de plaats aangeeft waar het verbindingstengeltje met de wortel zich bevond? Bij het schillen wordt het verwijderd. (oog)	
80.Hoe zegt men van een aardappel dat hij bij het koken bloemig wordt?	
81.Hoe heet zo'n aardappel(soort)?	
82.Hoe heet een aardappel(soort) die bij het koken hard en glazig is?	
83.Hoe heet een aardappel(soort) die bij het koken waterachtig is?	
84.Hoe heten aardappelen die bestemd zijn voor diervoer?	
85.Hoe heet een grote kookketel om aardappelen te koken als diervoer ?	
86.Hoe heet de stoomketel die van hoeve tot hoeve ging om de aardappelen te stomen?	
87.Hoe heet gestoomde aardappelen inkuilen in een groeve of een gemetselde bak?	